

Størsta alistøðin í trupulleikum

Føroya Laks í Sundalagnum skal keypa smolt fyri 3-4 mill. kr. fyri at kunna halda fram. Alistøðin hevur sum so mangar aðrar likviditetstrupulleikar og bíðar nú eftir útspæli frá landsstýrinum, hvussu hesin peningatørvur kann nøktast.

Tann størsta alistøðin í landinum hevur álvarsligar trupulleikar at dragast við. Tað er Føroya Laks í Sundalagnum. Tað hevur ljóðað, at henda alistøðin skuldi fara av knóranum fyrsta dagin, men hesum kann nevndarformaðurin Christian Rasmussen avsanna. Hann sigur, at teir sjálvandi hava trupulleikar at dragast við eins og flest allar alistøðir kring landið.

Orsøkin til vánaligu støduna er fyrst og fremst sera vánaligi prísurin fyri aldan fisk. Tað kunnu teir so einki gera fyri at broyta. Men ein stórir trupulleiki er tørvandi likviditetur, og hetta er sera óheppið, nú alistøðirnar um stutta tíð skulu keypa smolt.

Tað visir seg, at alistøðirnar hava ikki tókpening til smoltkeypini, sum standa fyri. Bara fyri alistøðina hjá P/F Føroya Laks er talan um eina upphædd uppá 3 til 4 mill.

kr. fyri smolt.

Christian Rasmussen sigur, at teir nú bíða eftir einum útspæli frá landsstýrinum. Bankarnir og landsstýrið hava nevniliga tosað um, hvussu akutt likviditetstørvurin hjá alivinnuna kann loysast.

Uppá fyrspurning um teir ætla at pakka saman, um ikki landsstýrið vil vera við til at hjálpa alivinnuni sigur Christian Rasmussen, at tað fara teir neyvan. Tá verður so ein nýggj støða, og so mugu alararnir taka spurningin upp aftur til viðgerðar við fíggjastovnanar. Tá má onkur onnur loysn finnast sigur hann.

Sjálvur roknað hann við, at landsstýrið fer at hjálpa alivinnuni.

Hann sigur annars, at fyrirteytnar hjá alibrúkunum í dag eru fullkomiliga broyttar sammett við tá teir fóru í gongd. Fåur hevði roknað við, at prísirnir fóru so langt niður.

-Talan er so ikki um nakað gullnám í lötuni, soleiðis sum fleiri roknaðu við, tá teir fóru í gongd fyri fleiri árum síðani. Alt hevur gingið tann skeiva vegin.

Christian Rasmussen heldur anans, at støðan er ikki verri enn so, at fer prísurin ikki longur niður, sleppa teir undan sjúkum og óhappum og fáa teir fígging til at keypa smolt til várs, so skuldi farið at gingið hjá Føroya Laks.

Tað eru bæði fyrimunir og vansar knýttir at eini so stórar alistøð.

At hon er stór ger, at teir kunnu hava eina rættiliga stóra og effektiva framleiðslu. Tað skuldi hjálpt uppá fíggjarliga úrslitið. Men síðani fylgja eisini vansar við so sum at verða teir raktir av sjúku, so kann tað kosta dýrt.

Hjá alistøðini Føroya Laks beint norðan fyri brúna við Streymin hava teir havt rættiliga nógv trupulleikar av lús, og rakið er so eisini í so nógv

til tíðir. Men sum heild má sigast, at alistøðin fungerar væl.

Henda alistøðin er ein av trimum í landinum við groðhylvum. Teir hava fyrst sprongt niður í klettin og fingið hyljar í landi og hava so brúkt grótið til eina stóra byrging nakað út á Sundið. Innanfyri hesa byrging hava teir 40.000 fermetrar til alifisk. Enn brúka teir so bert ein part av hesum.

Tað eru fimm ár síðani teir fóru undir at gera alistøðina. Enn er so ikki alt liðugt, men tað má so bíða nakað, soleiðis sum tíðirnar eru.

Teir hava havt fisk í hyljunum í nøkur ár, í fjør slaktaðu umleið 200 tons. Fult úthygd eru teir fýrir fyri at ala eina 700 tons av fiski har.

Í lötuni hava teir 70.000 stórar laksar gangandi umframt 140.000 smolt. Laksurin skal so helst takast í ár, men við tí lága prísinum, er tað ikki

serliga hugaligt at slakta fiskin nú. Spurningurin er so bara, um tað ber til at bíða eftir betri tíðum. Hetta er ein støðan, sum allir alarar eru í.

Stjóri á alistøðini hjá Føroya Laks er Sámál Arnoldsøn. Hann hevur arbeitt á støðini, síðani teir byrjaðu fyri fimm árum síðani. Hann hevði tá siglt úti sum yvirmaður, men vildi so sleppa at royna seg í alivinnuni, nú tað sá so bjart út fyri hesi vinnu. Eisini var her ein møguleiki at fáa arbeiði í landi.

Hvat sigur so Sámál til støduna í dag!

-Tað sá áhagavert út fyri fimm árum síðani. Prísurin á laks var tá omanfyri fyri 70 kr. fyri kilo, í dag er hann niðri á 30 kr., so tað er lætt at skilja, at her er nógv broytt sigur hann.

Sámál heldur tað vera sera trupult at vera alari í dag, nú fyrirteytnar eru so munandi broyttar.

Hann visir tó á, at allir, sum fara uppá eina tílka nýggja vinnu, vita, at alt kann broytast og tað eisini til tað verra.

Hann dylur ikki fyri, at teir hava trupulleikar at dragast við, og serliga er tað nú spurningurin um at fáa fígging til at keypa smolt fyri.

-Vit mugu hava smolt, annars er einki grundarlag fyri støðini, og eg vóni tí, at bankarnir og landsstýrið finna onkra loysn.

Hann heldur annars at fara prísirnir bara nakað upp aftur t.d. til 40 kr. fyri kilo, so kann tað gott bliva ein góð forretning.

Men hvat teimum viðvíkur, sum hava gjørt so stórar fløgur, er neyðugt at kompensera tann lága prísinn við at framleiða størri nøgd av fiski, og hetta ber eisini væl til hjá teimum, nú alistøðin hevur so stóra orku. Spurningurin er so bara at fáa fígging til at keypa eina 200.000 smolt fyri til várs.

Sosialurin hevur frætt, at alistøðin hjá Føroya Laks í dag stendur í umleið 40 mill. kr. Harav er fiskur fyri 15-20 mill. Vit hava ikki hesi tøl hvørki váttað ella avsannað. Men so mikið fáa vit at vita, at fiskur er í brúkinum fyri omanfyri 15 mill. kr. og at sjálv støðin skal hava kostað einar 14 mill. kr. at byggja.

Føroya Laks hevur hvørki fígging frá menningargrunni ella idnaðargrunni. Teir hava fígging frá Føroya Banka og Kredittfelagslån.

Tað eru nógvir eigarar í støðini, men kunnu ikki

fáa upplýst hvørjir teir eru. Tað frætist annars, at byggifelagið Dekkon, sum hevur bygt støðina, eigur ein part, Vónin í Fuglafirði ein part, smoltstøðin Laksa á Hellunum ein part, Olaf Olsen landsstýrismaður ein part osfr.

Vit hava heldur ikki fingið upplýst, hvussu stórir partapeningurin er Føroya størstu alistøð.

Vit hava spurt stjóran Sámál Arnoldsøn, hvat kann gerast fyri at føroyska alivinnan kemur at bera seg.

Hann sigur, at tað sjálvandi er mest avgerandi, at vit kunnu fáa ein góðan prís fyri fiskin. Men sera avgerandi er eisini fyri sjóvalararnar, at teir kunnu fáa gott og búið smolt og at svinnið verður so lítið sum gjørligt. Eru hesar fyrirteytir í lagi, so kunnu alararnir koma langt eisini við lágu prísnum.

Sámál heldur ikki tað er rætt at tað almenna skal halda lív í vinnulívinum. Men í eini truplari støðu sum hesi vit nú eru í vónar hann landsstýrið fer at hjálpa. Hann ivast ikki í, at alivinnan verður før fyri at gjalda tí almenna peningin aftur, tá tað vera betri tíðir aftur.

Nú bíða teir so eftir útspæli frá landsstýrinum. jan